

Mødet den 17. Febr. 1927.

Fraværende: M. Brammer og J. Chr. Møller.

1. (J. Nr. 641—1926). **Andragende fra Aarhus Oliefabrik om Refusion af en Vareafgift til Havnen.**
Anbefalet af Havneudvalget.

Borgmesteren oplyste, at det var en Vareafgift paa 207,38 for et Parti Olie, men da den kom til København, nægtede Køberen at modtage den, hvorfor den kom tilbage med samme Skib uden at være afladet.

Anbefaledes.

2. (J. Nr. 647—1926). Indstilling fra Skoleudvalget om Nedsættelse af Brændselspengene ved Marselisborg Skole.

Borgmesteren meddelte, at Forældreforeningen flere Gange havde søgt om Nedsættelse, og Udvalget foreslog nu en Nedgang til 14 Kr. pr. Elev, saaledes at Nedsættelsen træder i Kraft i indeværende Vinter. Det vilde blive en Nedgang i Skolepengene paa ca. 500 Kr.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 645—1926). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om Forlængelse af Max Müllersgade ud til de Mezasvej.

Fra Stadsarkitekten forelaa følgende Erklæring:

»Under ²⁴/₁ 1927 har vedlagte Plan II til Bebyggelse af Karréen Kiers Plads - de Mezasvej - Ringgaden - Trepkasgade, hvorefter Max Müllersgade gennemføres til de Mezasvej, været tilsendt Sundhedskommissionen og Bygningskommissionen til Behandling.

Planen har derefter været behandlet i Sundhedskommissionens Møde, hvor man har henstillet, at en Del af Arealet mod Max Müllersgade benyttes til lav Bebyggelse. Jeg har derefter udarbejdet Forslag III hvorefter Midterfløjen mod Max Müllersgade opføres som en 1 Etages Garagebygning med Indkørsel til Gaardspladsen, hvilket medfører, at den samlede Bebyggelse bliver mindre og som Følge deraf større ubebygget Grundareal, og alligevel opnaas, at Gadebilledet omtrent bliver det samme, som hvis hele Karréen var opført i fulde 5 Etager, samtidig med at Lysforholdene i den indvendige Del af Karréen bedres betydelig. Denne Plan er af Sundhedskommissionen tilbagesendt Bygningsinspektøren med følgende Paategning:

»Den nu forelagte Plan til det omhandlede Areal's Bebyggelse vil Sundhedskommissionen stille sig velvillig overfor, men ser gerne, forinden endelig Beslutning tages, en Udstykningsplan over Arealet«

Jeg tillader mig derefter herved at fremsende Plan III til det ærede Udvalgs Approbation.«

B o r g m e s t e r e n forelagde Sagen. Udvalget havde modtaget mange Henvendelser om at føre Gaden igennem til Landevejen. Derved blev Gaden smukkere og Færdselsforholdene bedre, og da

det var Kommunens Bygninger paa begge Sider af Gaden, var der saa meget mere Grund til at efterkomme Ønsket. Desuden opnaaede man, at at den smukke Skolebygning kunde ses fra de Mezasvej. Hvis Byraadet kunde tiltræde Forslaget, vilde der senere fremkomme Planer til Gadens Anlæg.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 629—1926). **Andragende fra Aarhus Handelsforening om Nedsættelse af visse Satser i Havne- og Brotaksten.**

Fra Havneudvalget forelaa følgende Erklæring:

»I Anledning af vedlagte Sag fra Ministeriet for offentlige Arbejder, J. Nr. 1277 a—d angaaende Havne- og Brotaksten, skal Havneudvalget tillade sig at udtale følgende:

Da de af Aarhus Handelsforening i Skrivelse af 18. Januar d. A. til Ministeriet for offentlige Arbejder fremsatte Ønsker om en Ændring af Skibsafgiften og en almindelig Regulering af Vareafgiften falder nøje sammen med de af Havneudvalget gennem Byraadet fremsendte Forslag af ²³/₁₁ 1926 til Ændring af Skibsafgifterne og af ¹⁰/₁₂ 1924 til Regulering af Vareafgifterne, kan man anbefale, at en saadan Ændring og Regulering finder Sted.

Angaaende Nedsættelse af Vareafgiftens Pos. 12, 14 b og 30 c (Aarhus Oliefabriks Skrivelse af 20. f. M. med Bilag og Industriraadets Skrivelse af 26. f. M.) meddeles, at man har modtaget det omhandlede Andragende fra Aarhus Oliefabrik, og Havneudvalget tillader sig at indstille, at man andrager Ministeriet for offentlige Arbejder om, at Vareafgiften, Havne- og Brotakstens Pos. 12, ændres til:

Pos. 12. Fedt og Fedtstoffer til teknisk og Fabrikationsbrug
for indgaaende..... 100 kg. 20 Øre
for udgaaende..... 100 kg. 10 Øre,
og at disse Takster gives tilbagevirkende Kraft
til 1. Juli 1926.

Havneudvalget mener derimod, at Taksten for Pos. 14 b og 30 c er passende, saaledes at man ikke kan anbefale nogen Ændring for disse to Positioners Vedkommende.«

B o r g m e s t e r e n erindrede om, at der længe var ført en Kamp mellem Aarhus Oliemølle og Fabriken i Sønderborg. Denne fik i 1920 en stor Indrømmelse fra Statens Side, idet den fik Lov til at indføre halvfærdig Olie til en meget lav Takst, medens Aarhus Oliemølle maatte betale en meget højere Afgift af de indførte Raaproprodukter, et temmelig meningsløst Forhold. Byraadet havde tidligere henvendt sig til det forrige Ministerium om at faa en Ændring heri, men det kunde ikke lade sig gøre. Siden var der sket det, at Oliemøllen i Sønderborg tillige havde faaet en Nedsættelse i Havnetaksterne, og nu foreslog Aarhus Havneudvalg, at man her skal følge efter paa en saadan Maade, at Aarhus Oliemølle kan komme paa nogenlunde lige Fod i Konkurrencen. Naar Ministeriet ikke havde villet gaa med hertil med Hensyn til Tolden, var der ingen anden Udvej end en Nedsættelse af Havnetaksterne. Havneudvalget havde mange flere Ønsker fremme angaaende Nedsættelse af Havneafgifterne, og Taleren vilde foreslaa at tilføje, at man henstiller til Ministeriet at forhandle med Udvalget om de tidligere fremsatte Ønsker.

Indstillingen vedtoges med den af Borgmesteren foreslaaede Tilføjelse.

5. (J. Nr. 205—1926). Sagen angaaende Ændringer i Politivedtægten.

B o r g m e s t e r e n havde paa sidste Møde udtalt, at Sagen blev taget tilbage paa Grund af, at der var kommen et Ændringsforslag fra Politiet. Det var imidlertid ikke helt rigtigt, idet det var paa Foranledning af Politiassistenten, som havde henstillet at ændre § 74, for som Paragrafen var formet, vilde Lillebilerne kunne konkurrere de store Biler ud, og det var jo ikke Meningen. — Taleren gennemgik derefter de af Politimesteren foreslaaede Ændringer til Udkastet og Udvalgets Stilling til disse.

Følgende Ændringsforslag forelaa:

A d § 5. Forslag om, at Ordet »kan« indsættes foran »forstyrres.«

Udvalget kan ikke tiltræde Ændringen.

Udvalgets Forslag vedtoges.

A d § 14. I 2. Stykke ændres »Motorarbejdsvogne« til »Motorlastvogne.«

Tiltraadt af Udvalget.

Vedtoges.

A d § 26. Forslaget om Ændring af Paragrafen kan ikke tiltrædes af Udvalget, men det foreslaas, at Ordet »ikkun« ændres til »kun«.

Vedtoges.

A d § 31. 2. Stykke. Ordene »af Kommunen« udgaar.

Tiltraadt af Udvalget.

Vedtoges.

A d § 34. Følgende Tilføjelse foreslaas: »Sporvogne og Sporvejsskinner skal holdes i en saadan Stand, at der ikke ved deres Benyttelse foraarsages unødvendig Støj eller Piben.«

Udvalget kan ikke tiltræde Ændringen.

Udvalgets Indstilling vedtoges.

A d § 38. Ændringen kan ikke tiltrædes, men det foreslaas, at i 4. Stykke ændres »og« til »eller« og i 5. Stykke, 4. Linie ændres »at« til »og.«

Vedtoges.

A d § 40. Følgende Tilføjelse foreslaas:

»Arbejdsvogne skal saa vidt muligt være forsynet med Bremse; kan dette ikke lade sig gøre, skal Seletøjet (Omgangstøjet) gaa omkring Hestens Bagkrop, saaledes at Hesten derved kan holde Vognen, uden at Svinglerne slaa ned paa dens Haser.«

Udvalget kan ikke tiltræde Ændringen.

Udvalgets Forslag vedtoges.

A d § 50. Følgende Tilføjelse foreslaas: »Ej heller maa nogen uden Ejers Tilladelse betræde Marker eller Haver eller beskadige de derom anbragte Hegn.«

Udvalget kan ikke tiltræde Ændringen, da man mener, at det henhører under Loven om Markfred.

Udvalgets Indstilling vedtoges.

A d § 60. Sundhedskommissionen foreslaar følgende Tilføjelse til 1. Stk.: »Ethvert Stykke tamt Fjerkræ — Høns, Gæs, Ænder, Kalkuner og Duer — der i slagtet Tilstand falholdes paa Torvet, skal være forsynet med paabundet Sækkemærke (Manillamærke), hvorpaa er anført Sælgerens Navn og Adresse samt Datoen for Slagtingen.«

Tiltraadt af Udvalget.

Vedtoges.

A d § 65. Stk. 7 foreslaas af Udvalget affattet saaledes: »Politiet kan forbyde Beværtere at servere for navngivne Kvinder, som har erholdt Tilhold i H. t. nævnte Lovgivning.«

Vedtoges.

A d § 7 0. Side 36., 4. Linie f. o. udgaar
Ordet »Biografteatre.«

Tiltraadt af Udvalget.

Vedtoges.

A d § 7 4. Udvalget foreslaar Paragrafen affattet saaledes: »Tilladelse til med Droske eller lignende Befordringsmidler at benytte Holdeplads paa offentlig Gade, Vej eller Plads meddeles af Byraadet efter Forhandling med Politiet. Indehaveren af en saadan Holdeplads har desuden Ret til at holde med sin Vogn ved Teatre, offentlige Forlystelsessteder, Forsamlingssteder, Bane- gaarde, Dampskibskajer og lignende Steder, samt til paa offentlig Gade, Vej eller Plads at tage Hyre til øjeblikkelig Bortkørsel.

Andre Hyrevogne end forannævnte maa kun indfinde sig ved Teatre og de øvrige forannævnte Steder efter forud sket Bestilling og aldeles ikke søge eller tage Hyre paa Gade, Vej eller Plads. Møder en saadan Vogn, skal Føreren kunne opgive til Politiet, til hvem Vognen er bestilt.

Indehaveren af en Holdeplads maa ikke udleje eller udlaane den til andre.

Den, hvem Holdeplads . . . o. s. v.

Vedtoges.

A d § 7 7. Følgende Tilføjelse foreslaas: »Politimesteren kan for den i dette Kapitel omhandlede offentlige Kørsel give de i øvrigt fornødne Bestemmelser til Iagttagelse for Køretøjernes Ejere og Kuske under Ansaret som for Overtrædelse af denne Vedtægt.«

Tiltraadt af Udvalget saaledes, at der efter Ordet »Kørsel« indføjes »med Byraadets Samtykke.«

Udvalgets Forslag vedtoges.

A d § 8 7. Følgende Tilføjelse foreslaas »og maa ikke indbringes i Gaardsrummet.«

Tiltraadt af Udvalget.

Vedtoges.

A d § 9 6. Ordet »April« foreslaas ændret til »Maj.«

Vedtoges.

Forslaget til ny Vedtægt vedtoges derefter ensstemmig.

6. (J. Nr. 650—1926). Forespørgsel fra Skovudvalget om Friluftsförlystelser i den kommende Sæson skal henvises til Pladsen ved Salonen i Riis Skov.

L e o n h a r d H a n s e n mindede om, at Byraadet den ¹⁷/₁₂ 1927 vedtog at henvise saadanne Forlystelser, som etableres gennem Aarhus Telt-holderforening, til Pladsen ved »Salonen« i Riis Skov. Udvalget tog fat paa at regulere Pladsen derude, men naaede ikke at blive færdig til Sæsonen i 1926, hvorfor Teltholderne henvistes til Pladsen ved Pavillonen i Riis Skov. Der indtraf imidlertid nogle Uoverensstemmelser mellem Foreningen og Udvalget, hvorfor dette ophævede Kontrakten, og siden havde der ikke været saadanne Forlystelser i Skovene. Imidlertid var Pladsen ved »Salonen« nu færdig, og Kontrakten med Værten i Restaurationen var indgaaet paa Basis af dette. Men nu forlød det, at Aarhus Havneudvalg havde entreret med Teltholderforeningen om Udleje af den gamle Plads ved Sydhavnen. Det saa lidt mærkeligt ud efter de Udtalelser, som Medlemmer af Havneudvalget tidligere havde fremsat, og Taleren vilde i hvert Fald gerne vide, om Byraadets tidligere Vedtagelse om Forlystelserne i Skoven endnu stod ved Magt.

P. P e t e r s e n beklagede, at der manglede en Plads til disse Forlystelser, som vel desværre

ikke helt kunde undgaas i Aarhus; men det var næppe heldigt at henvise dem til Skovene. Sikkerheden der havde ikke altid været saa god som ønskelig, og den blev ikke bedre herved. Taleren vilde derfor fraraade at fortsætte med noget saadant i nogen af Byens Skove. Hvorvidt Værten i »Salonen« saa skulde have nogen Afkortning i Lejen, var et underordnet Spørgsmaal.

B o r g m e s t e r e n svarede, at Havneudvalget ikke ønskede at konkurrere med Skovudvalget. Der blev i sin Tid klaget over, at Havnen ikke behandlede Teltholderne godt, og derfor afstod man dem gerne til Skovudvalget. Men dette kom desværre op at slaas med dem, og det gik saa vidt, at de boykottede Skovudvalget ved en Fest i »Friheden«. Det var ogsaa uheldigt at anvise dem Plads ved Pavillonen i Riis Skov, og i det hele var Byens Befolkning vist bedst tjent med ikke at have dem i Skovene. I Efteraaret havde Havneudvalget saa modtaget en Skrivelse fra Teltholderne, hvori de bad om atter at faa Pladsen ved Havnen, og det lovede Udvalget dem. Men hvis der ikke var oprettet nogen Kontrakt med Foreningen, kunde det jo laves om endnu, saafremt Byraadet ønskede det.

J. P e r r e g a a r d havde forstaaet det saaledes, at det ikke var Skovudvalgets Mening at entrere med Teltholderforeningen en bloc, men at have lidt Kontrol med, hvem der kom derud. Hvis det paa den Maade kunde blive nogenlunde anstændigt, havde man næppe noget derimod. Men det vilde ikke være rart at faa ganske det samme ud i Skoven, som havde været ved Havnen.

L e o n h a r d H a n s e n bekræftede, at hvis Skovudvalget skulde have med Sagen at gøre, blev det ikke en Entrering med Teltholderfor-

eningen. Man kunde naturligvis have forlangt Lejen forud, men da Pladsen ikke var færdig, undlod man dette. Borgmesterens Oplysninger om Konflikten var ikke helt rigtige, idet Skovudvalget aldrig havde været blokeret; det var en Forening i Byen. Taleren havde absolut intet imod at lægge Forlystelserne til Havnepladsen, men der forelaa jo en Byraadsbeslutning om noget andet, og hvis Havneudvalget sorterede under Byraadet, burde det have forelagt Sagen her, før det indlod sig med Teltholderne.

B o r g m e s t e r e n indrømmede, at Blokaden maaske ikke gjaldt Skovudvalget, men det var i hvert Fald den samme Mand, som var Formand for Udvalget og den paagældende Forening. Teltholderforeningen havde altid betalt sin Leje til Havnen, og hvad Leonhard Hansen mente om Foreningen, maatte blive en Sag mellem ham og denne.

J. P e r r e g a a r d bemærkede, at Skovudvalget nu havde gjort den Erfaring, at man skal kræve Lejen forud.

V a l d. P e d e r s e n takkede Havneudvalget, fordi det vilde overtage Gøglet, og med Talerens Vilje skulde det ikke mere komme i Skovene, hvis der da ikke blev Tale om et virkeligt »Tivoli.«

H. P. C h r i s t e n s e n syntes, at da Byraadet havde vedtaget at henvise Forlystelserne til Skoven, burde Sagen udsættes, saa der kan komme Forslag om, hvorvidt denne Vedtagelse skal ophæves eller ikke.

K. M o u s t e n syntes, at naar de kunde faa Pladsen ved Havnen, var det klogest at lægge det derned; der var næppe Stemning for at faa dem i Skovene.

Leonhard Hansen var ked af Vald. Pedersens Udtalelser, for det kunde tyde paa, at der var Uenighed i Skovudvalget. Taleren antog dog, at Vald. Pedersen vilde bøje sig for en Beslutning af Byraadet.

Vald. Pedersen svarede, at ingen kunde tvinge ham til at stemme anderledes, end han selv vilde. Det, som man hidtil havde haft i Skoven, var af en saadan Art, at Byen ikke godt kunde være det bekendt.

Borgmesteren antog, at Forudsætningerne for Byraadets tidligere Beslutning var bristede, fordi Skovudvalget ikke havde lavet det, som de fik Ordre til.

Leonhard Hansen protesterede herimod. Arbejdet kunde ikke udføres saa hurtigt, at Pladsen kunde blive færdig i Fjor, men nu var den i Orden.

Holst-Knudsen foreslog at udtale, at Byraadet foretrækker at henvise Forlystelserne til Havnepladsen.

Det vedtoges med 10 Stemmer mod 7 at udsætte Sagen.

7. (J. Nr. 599—1926). Andragende fra Aarhus Lærereforening om Tilskud til Foreningens Træskokasse.

Skoleudvalget indstiller at bevilge 1000 Kr.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 648—1926). Indstilling fra Skovudvalget om Bevilling til Istandsættelse af det nordre Taarn paa Varnapavillonen.

Fra Stadsarkitekten forelaa følgende Erklæring:

»I Anledning af, at Hr. Restauratør Kragh-Hansen, Varna, har meddelt mig, at Taarnene paa Etablissementet var i en meget defekt Stand, har jeg ladet disse undersøge og skal derefter meddele det ærede Udvalg, at største Parten af

det bærende Træværk er ganske fortæret af Raad, saaledes at Taarnenes Stabilitet er stærkt svækket, og for det nordre Taarns Vedkommende kan en stærk Storm foraarsage en Katastrofe.

Udgiften til Istandsættelse vil andrage pr. Taarn mellem 3500 og 4000 Kr.

En Istandsættelse af det nordre Taarn maa foretages omgaaende, og sker dette ikke, fralægger jeg mig ethvert Ansvar med Hensyn til de Følger, som en Udsættelse heraf maatte medføre.«

Leonhard Hansen var ikke bygningskyndig og kunde 'derfor ikke afgøre, hvor stor Faren var for Taarnet. Men det var sagt Gang paa Gang, at Pavillonens Konstruktion var meget daarlig, og Regnvandet slog ind fra Altanen og ødelagde Lofterne. Udvalget kunde jo heller ikke paatage sig Ansvar for Taarnet, hvorfor man maatte anmode om en Bevilling til Reparation deraf.

Borgmesteren spurgte, om der var noget Overskud paa Skovenes Budget, hvoraf Udgiften kunde afholdes.

Leonhard Hansen svarede nej, men der var heller ikke budgetteret noget Overskud.

Borgmesteren forventede, at Beløbet saa blev overført til næste Aars Budget.

Vald. Pedersen oplyste, at Skovudvalget i December Maaned havde faaet et Overslag fra Stadsarkitekten og Skovrideren angaaende Bygningerne i Skovene, og det saa derfor underligt ud, at der ikke dengang forelaa noget om Taarnet, men at det kom frem nu 1½ Maaned senere. Skovene havde igennem mange Aar givet Underskud; i Aar var der endelig budgetteret et Overskud paa 5—6000 Kr., og det kunde næsten se

ud til, som dette Overskud var en Torn i Øjet paa Embedsmændene, eller som om de havde en vis Hensigt med først at forelægge det nu. Men en saadan Fremgangsmaade burde Embedsmændene vænnes af med, ellers var det umuligt for et Byraadsudvalg at lægge et Budget. Taleren havde den private Opfattelse, at Taarnet nok blev staaende foreløbig, og vilde derfor foreslaa, at Sagen gaar tilbage til Udvalget, dog saaledes, at Udvalget har Tilladelse til at foretage en Forbedring, hvis det skulde vise sig absolut nødvendigt.

Leonhard Hansen syntes ikke om denne Form, men ønskede Indstillingen vedtaget, som den forelaa, dog at Udvalget først tager nærmere Syn derpaa. Paa den anden Side maatte man vel gaa ud fra, at Stadsarkitektens Syn derpaa var rigtigt. Naar Skovudvalget i Aar havde budgetteret et Overskud, var det kun naturligt, efter at Lejen af Restaurationerne var fordoblet.

Indstillingen vedtoges saaledes, at Udvalget i Henhold til de faldne Udtalelser nærmere undersøger Sagen og senere fremkommer med Forslag om Pengenes Tilvejebringelse.

9. (J. Nr. 554—1926). Andragende fra Beboere af Villakvarteret ved Teghøj m. fl. om bedre Vejforbindelse med Byen.

Fra Skovudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Udvalget anser de forhaandenværende Forbindelser for fuldtud fyldestgørende.

Forsaavidt Andragerne mener, at Anlæget af en Cyklesti er nødvendig, maa de henvises til selv at tilvejebringe en saadan udenfor Kommuneskellet, idet Gangstien langs dette fra Holmevej til »Friheden« (Observatoriestien)

allerede som Følge af Stigningsforholdene er uanvendelig som Cyklesti.«

L e o n h a r d H a n s e n forelagde Sagen. Man havde tidligere imødekommet Beboerne derude ved at give dem Færdselsret paa Observatoriestien og tilladt at sætte en Laage i Skellet; men de overholdt ikke Bestemmelserne, idet der stadig cykledes paa Stien. Skulde der laves en Vej, maatte i hvert Fald Nabokommunerne ofre noget derpaa.

Det vedtoges at svare i Henhold til Udvalgets Indstilling.

10. (J. Nr. 634—1926). Andragende om Tilladelse til Udvidelse af Omnibusruten Aarhus-Borum-Sjelle. Anbefattet af Brolægningsudvalget. Bevilgedes.
-